

ע"פ 9387/16 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 9387/16

לפני:
כבוד השופט י' דנציגר
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופט מ' מוז

המערער: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על פסק דיןו של בית המשפט המחוזי חיפה מיום 03.11.2016 בת"פ 21284-02-16 שניtan על ידי כבוד השופט ר' בש

תאריך הישיבה: 21.6.17 כ"ז בסיוון תשע"ז

בשם המערער: עו"ד גدعון קוסטה

בשם המשיבה: עו"ד בת שבע אבג'ז

פסק דין

השופט י' דנציגר:

עמוד 1

1. המערער הורשע ביום 8.6.2016 – על פי הודהתו בעובדות כתוב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון (לא הסכמה לעניין העונש) – בעבירות של סיוע להצתה (עבירה לפי סעיף 448(א) רישא וסעיף 31 לחוק העונשין, התשל"ג-1977) ושהייה בלתי חוקית בישראל (עבירה לפי סעיף 12(1) לחוק הكنيיה לישראל, התשי"ב-1952).

2. לפי כתוב האישום המתוקן סייעו המערער והנאשם השני בכתב האישום לנאים 1 בכתב האישום להציג אופנו השיר למתלוון, בהמשך לסכט שנטגן בין הנאים 1 לבין המתלוון. בעת ביצוע העבירה שהוא המערער בישראל ללא היתר כדין ובניגוד לחוק, משפקעה אשרת התיר שבמציאותה נכנס לישראל לשנה ותשעה חדשים לפני תאריך ביצוע עבירת הסיוע להצתה.

3. מתקיר שירות המבחן שהונח לפני בית המשפט המחוזי עולה, בין היתר, כי המערער אישר שהשתמש בסמיסוג קנאביס, בנסיבות חברותיות, בעת שהותו בישראל וכי בשתי בדיקות שתן לאיתור סם שנערכו לו נמצאו שרידי סם מסווג קנאביס. עוד צוין כי המערער קיבל אחראיות פורמלית לביצוע עבירת הסיוע להצתה, אך התקשה ליחס חומרה משמעותית למשעו נוכח מעמדו כمس"ע. המערער ציין כי הוא צריך אלכוהול טרם ביצוע העבירה ביחד עם אחד משני הנאים האחרים, וכי הדבר הקהה את יכולתו להבין את המתרחש. שירות המבחן התרשם כי מאז הגעתו לישראל המערער סיגל אורח חיים בעיתוי, תוך התחברות לגורמים בשולי החברה. המערער שלל נזקקות טיפולית וכן לא שולב בפיקוח מעצר בשירות המבחן ולא ניתנה המלצה טיפולית בעניינו. שירות המבחן העריך כי קיים סיכון להישנות התנהגות בעיתיות מצד המערער והמליץ להשיט עליו ענישה מוחשית וברורה, תוך מתן משקל לגילו הצעיר, עברו הנקי ולקיחת האחריות על חלקו ביצוע העבירה.

4. בטיעונו לפני בית המשפט המחוזי הדגיש המערער את חלקו הקטן באירוע ההצתה ואת נסיבותו האישיות המורכבות שהובילו להשתלבותו עם גורמים שליליים בחברה.

5. המשיבה הפנתה לאמור בתកיר שירות המבחן וטענה כי בנסיבות המקירה דין יש להשים על המערער עונש מוחשי ומרתייע במסגרת העונש ההורם לו טענה (בין 12 ל-24 חודשים מאסר בפועל).

6. לאחר ששמע את טיעוני הצדדים ולאחר ש核实 את כל השיקולים הרלבנטיים השית בית המשפט המחוזי על המערער מאסר בפועל בגין שחונה חדשים (בניכוי ימי מעצרו) ומאסרים מותניים.

7. בערעורו שבmareuder על מרבית הטענות שאויתן העלה לפני הערכאה הדיונית. כך, נטען כי העונש שהושת עליו חמור וש"הפרה המזערני בין העונש שנגזר על המערער לבין העונש שנגזר על הנאים 1, אינו מתישב עם הפער העצום בין חלקיהם ביצוע העבירה, ואף לא עם ההבדל בעברים הפלילי". עוד מובה המערער כי העונש שהושת עליו "חמור יותר מזה שהוטל על הנאים 2, אשר חלקו ביצוע העבירה ובמיוחד בתכנונה גדול בהרבה מזה של המערער". יצוין כי על הנאים 1 הושטו 12 חודשים מאסר ועל הנאים 2 – שהיה קטן בעת ביצוע העבירה – הושטו ששה חודשים מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. לעניין העבירה השנייה שבביצועה הורשע על פי הודהתו (בעירת שהיא הבלתי חוקית בישראל); נטען כי "כלל לא היה מקום להטיל עליו מאסר בפועל בגין אותה עבירה, או לקחת אותה בחשבון לעניין משך המאסר".

8. בתסוקיר עדכני שתאריכו 18.6.2017 הציע שירות המבחן לעכב את ההכרעה בערעור לתקופה בת ארבעה חודשים, כדי לאפשר הפנית המערער לאבחן וטיפול ביחידה להתמכורות בחדרה (להלן: היחידה). צוין כי בתום תקופה האבחן תוכנן ועדת אבחן ותקבע תוכנית טיפולית למערער, עליה יפקח שירות המבחן, תוך עמידה בקשר עם גורמי הטיפול. לבסוף שירות המבחן הודיע כי ניתן תסוקיר משלים בעניינו של המערער.

9. בדיון שהתקיים ביום 21.6.2017 טענה המשיבה כי לא נפל פגם בגורם דין של בית המשפט המוחזק, וכן כי העונש שהוטל על המערער ועל הנאים האחרים "חוורג לקולא". עוד נטען כי פער הגלים בין המערער לבין הנאשם 2 הינו פער משמעותי את פער העונשה בין השניים.

10. לאחר ששמענו את טיעוני הצדדים לפנינו החלנו לקבל את הצעת שירות המבחן והורינו לו להגיש תסוקיר עדכני בעניינו של המערער עד ליום 19.9.2017.

11. מהתסוקיר העדכני, שתאריכו 18.9.2017 עולה כי המערער הזמין לשתי בדיקות שתן בשירות המבחן אולם נמנע מההיגיון. יתר על כן, מגוריית הטיפול ביחידה נמסרה לידי המערער החל בקשר עם היחידה לאחר הדיון לפנינו ובבדיקות שתן שנמסרו על ידו ביחידה "נמצאו ... שרידי סם מסווג קנאיבינוואידים" לפי שירות המבחן התקשה המערער להגיע באופן סדייר לפגישות שנקבעו עמו, החסיר שתי פגישות ברצף עם העו"ס המתפל ועלה ספק באשר ליכולתו להירטם להיליך טיפול ממושך וכייב. נכון האמור לעיל לא הציג שירות המבחן תוכנית שיקומית עבור המערער.

12. נראה איפוא כי המערער לא ניצל את ההזדמנות שניתנה לו, באישורנו, על ידי שירות המבחן והיחידה, ועלה מהתסוקיר העדכני כי לכואורה הוא ממשץ לצורך סמיים.

משכך נדרשים אנו לטענותיו בערעור.

אין לנו מתקבלים את הטענה כי העונשים שהושטו על המערער ועל הנאים האחרים חמורים או חריגים ממדיניות העונשה המקובלת בעבירות דנן. יתר על כן, גם אם הפער בין עונשו של הנאשם 1 לבין עונשו של המערער היה אמרו להיות גדול יותר לחובת הנאשם 1, אין להסיק לכך כי יש להקל בעונש, הרואי כשלעצמו, שהות על המערער. בנוסף, קיים שינוי רלבנטי בין המערער לבין הנאשם 2 שהצדיק הקלה בעונשו של הנאשם 2 בהשוואה לעונשו של המערער. לא זו בלבד שההנאים 2 היה קטין בעת ביצוע העבירה, אלא שלחובת המערער בלבד נזקפה עבירת השהייה בלתי חוקית בישראל. יתר על כן, כבר נפסק לא אחת כי העונשה אינה "נוסחה מתמטית" ומלאכת העונשה היא תמיד אינדיבידואלית [השו: ע"פ 13/2013 פלוני נ' מדינת ישראל, פיסקה 18 (11.5.2015)] בית המשפט המוחזק בוחן את מכלול השיקולים הרלבנטיים ואיזן ביניהם כה深切ה עת השית על הנאים - בהם המערער - את עונשם. יתר על כן, לא ראיינו כי נפללה שגגה כלשהי בגורם דין של בית המשפט המוחזק, ומשכך, אין מקום להתערבותנו בו.

13. הערעור נדחה אפוא.

14. המערער יתייצב לתחילה ריצוי עונש המאסר ביום 15.10.2017 עד השעה 10:00 ביום"ר קישון, כשברשותו

תעודה מזהה, ועותקים מגזר דין של בית המשפט המוחזק ומפסק דין זה.

ניתן היום, ח' בתשרי התשע"ח (28.9.2017).

שפט

שפט

שפט